

סיכום הלכתי על סדר הדף (עם לשון השו"ע במודגש)

ב"ב לא

א. של אבותי. ב. חוזר וטוען. ג. אין חוזר וטוען. ד-ה. הכחשת עדים. ו. זילותא דבי דינא.

א. זה אומר של אבותי וזה אומר של אבותי זה הביא עדים שהיא של אבותיו וזה הביא עדים שאכלה שני חזקה תחזור לזה שהביא עדים שהיא של אבותיו ויחזיר הפירות שאכל אפילו אין עדים שאכלם אלא על פיו שהרי לא טען כלום (שכבר הוכחש בטענתו) ואין אכילתו ראייה שכל חזקה שאין עמה טענה על הבעלים אינה כלום (חו"מ קמו, כד) ואינו נאמן שהיא של אבותיו במיגו שיכל לומר קנייתה ממך דמיגו במקום עדים הוא (גמרא כדא"ל אביי לרבה, וחזר בו רבה. רשב"ם).

ב. חזר זה המחזיק ואמר כן של אבותיך היתה ואתה מכרתה לי וזה שטענתי תחילה שהיא של אבותי כלומר שאני סומך עליה והרי היא שלי כשל אבותי (והרי מכחיש קצת דבריו הראשונים ונחלקו בזה אמוראים ופסקה הגמרא שחוזר וטוען) או שאמר של אבותי שלקחתי מאבותיך (שאין מכחיש דבריו הראשונים ולדברי הכל טוען וחוזר וטוען בזה) הרי זה טענה נכונה שהרי נתן אמתלאה לדבריו הראשונים ומעמידים אותה בידו (שם).

ג. והוא (שחוזר וטוען) שטוען כן בעודן בפני ב"ד אבל אם יצא מב"ד וחזר וטען אין שומעין לו דחיישינן שמא למדוהו לטעון שקר. ואם (פי' וכן אם) טען בתחלה ואמר לו של אבותי ולא של אבותיך אין שומעין לו בטענה זו אחרת אפילו בעודו בפני ב"ד. בד"א שאינו חוזר וטוען בשטוען תחלה בפני ב"ד אבל מה שאמר חוץ לב"ד יכול לחזור ולטעון בב"ד וכו' (שם) שפעמים שאין חפץ לגלות טענותיו חוץ לב"ד (גמרא).

ד. הביא האחד עדים שהיא של אבותיו ושאלה שני חזקה והרי היא תחת ידו והביא האחד עדים שאכלה אלו השנים עצמם (והרי היא תחת ידו) נמצא עדות החזקה של שניהם מוכחשת מעמידין אותה ביד זה שהעידו עליו עדי החזקה שהיא של אבותיו ומורידים אותו לתוכה (קמו, כג). כך דן רב נחמן את הדין וכתב הונא שאמר שתי כיתי עדים המכחישות זו את זו וכו' באה כת זו בפני עצמה והעידה עדות ובאה כת זו והעידה עדות אחרת בפני עצמה מקבלים כל אחת מהן בפני עצמה (חו"מ לא, א).

ה. א"ל רבא לר"נ והרי עדות מוכחשת היא ואיך נקבל עדותם (אפילו לר"ה) כשהוכחשו באותה עדות עצמה (בענין אחר) וכ"ש לרב חסדא שחולק על ר"ה ואומר שאין מקבלים אותם עדים לשום עדות בעולם. והלכה כרב נחמן וכתב הונא שמקבלים עדותם (שו"ע שם).

ו. חזר השני והביא אף הוא עדים שהיא של אבותיו שהרי נמצאת גם עדות זו מוכחשת חוזרים ב"ד ומסלקים ממנה אף הראשון ומניחים אותה ביד שניהם וכל המתגבר ירד בה (ואם היתה תחלה ביד אחד מהם מחזירין אותה לידו כמו שהיתה תחלה, רמ"א) ח"מ קמו, כג. ולא חשש רב נחמן לזולת בית הדין. והקשו עליו שהנשאת עפ"י עדים שמת בעלה והתירוה ב"ד לינשא ובאו עדים שלא מת לא תצא מספק משום זילותא דב"ד (ואם נשאת אחרי שהעידו שבעלה חי תצא). וביקש ר"נ לחזור בו ולחשוש לזילותא דבי דינא. ואעפ"כ עשה מעשה להחזיר את הדין שכך דעתם של כמה תנאים (וכדלהלן בדף לב) שלא חוששים לזילותא דב"ד.

Rav E. Abib